

Yhteenveto

2.2.2022

VN/4507/2021
VN/4507/2021-MMM-15

Miltä näyttää maa- ja metsätalouden ilmastokestävä tulevaisuus? Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman valmistelun vuorovaikutustilaisuus nuorille 2.2.2022 klo 17.00–20.00

Tilaisuudessa käsiteltiin maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa ja Hiilestä kiinni -kokonaisuutta, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa, ilmastoruokaohjelmaa ja kansallista ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelmaa (KISS2030).

Nuoretkin ovat moniäänisiä, mutta kaikki haluavat nähdä ilmastokestävän tulevaisuuden

Mitä nuoret haluavat metsä-, maatalous- ja ilmastotoimilta? Onko suunta oikea? Tätä pysähdyimme pohtimaan, kun maa- ja metsätalousministeriössä valmisteilla olevat ilmastosuunnitelmat saivat monipuolisen joukon nuoria viettämään 2.2.2022 illan etäyhteyksien ääressä. Moniääninen ryhmä nuoria haastoi myös ministeriötä entistä konkreettisempiin ehdotuksiin ja tiedon jakamiseen. Ryhmä jakoi kuitenkin kaksi tärkeää huomiota: ilmastotoimien suuntaa pidetään oikeana, mutta kunnianhimon tasoa pitää nostaa. Lisäksi yhteiskunnassa tarvitaan lisää tietoa ja ymmärrystä luotettavilta tahoilta.

Suomalainen ruokalautanen koostuu entistä enemmän kasvisruoasta, mutta siellä nähdään paikka myös eläinperäisille tuotteille, joiden alkuperä tunnetaan

Ilta alkoi terävästi keskustelulla tulevaisuuden ruokalautasesta. Aihe tunnistetaan tunteita herättäväksi ja henkilökohtaiseksi, mutta toisaalta myös merkittäväksi niin ilmasto- ja ympäristövaikutusten kuin eläinten oikeuksien ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Kaikki keskustelijat näkivät kasvien, kotimaisen ja lähituotannon kasvavan roolin suomalaisten ruokavalinnoissa. Useat keskustelijoista tunnistivat eläinperäisten tuotteiden roolin vähentyvän lautasella. Tärkeämpänä nähtiin yhteys siihen, mistä ja miten ruoka tulee. Tätä koettiin tärkeäksi vahvistaa edelleen laajasti niin varhaiskasvatuksessa, mutta myös kolmannen sektorin toimesta.

Tulevaisuuden ruokalautasella nähtiin olevan suora yhteys maatalouden tulevaisuuteen. Maanviljelijät ovat yhä koulutettumpia, nuoret viljelijät ovat sitoutuneita ylisukupolvisen kehittämiseen, tilat erikoistuvat sekä tunnistavat myös biodiversiteetin merkityksen ilmastoasioiden rinnalla. Eläinten hyvinvointi ja sen parantaminen ovat entistä tärkeämpää.

Osana kotimaista ruokaturvaa nähtiin myös suomalaisten maanviljelijöiden kyky vastata markkinoiden haasteisiin esimerkiksi kasviproteiinien ja muiden kasvisruokien kysynnän kasvun osalta. Tähän uudistustyöhön kaivataan tukea, niin tiedollista kuin taloudellista. Kotimaisuus on myös tärkeä askel kohti tulevaisuutta, jossa koko ruokaketju ja sen ympäristövaikutukset tunnistetaan luotettavasti.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

Tulevaisuuden metsillä on edelleen monta roolia

Metsien monimuotoisuus, hakkuiden määrä ja rooli, jatkuva kasvatus sekä raaka-aineen jalostus vientituotteiksi herättivät kaikki erittäin moniäänisen keskustelun. Osallistajat tunnistivat suomalaisten vahvan metsäsuhteen, joka juontaa juurensa mm. siitä, että merkittävä määrä suomalaisia omistaa metsiä ja niistä nauttimiseen pätee laaja jokamiehenoikeus. Metsillä on nyt ja tulevaisuudessa monta roolia, niin taloudellisia kuin virkistyksellisiä, mutta ne eivät saa olla ristiriidassa ekologisten reunaehtojen ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtimisen kanssa. Kuten ruokakeskustelussakin, toimenpiteitä ja tukea toivottiin erityisesti yhteyden ja ymmärryksen rakentamiseksi niin lasten ja nuorten kuin aikuistenkin joukossa siitä, millaisia suomalaiset metsät ovat ja miten niitä hoidetaan. Tämä olisi tärkeää myös niille ryhmille, joille metsäsuhteen muodostaminen ei eri syistä johtuen ole ollut mahdollista.

Sopeutuminen ilmastonmuutokseen muuttaa väistämättä käyttäytymistä ja elämää

Ilmasto ja sen myötä elämäntapamme ovat väistämättä muuttumassa. Muutoksen välittömät seuraukset olivat keskustelijoiden mielestä yhtäaikaan sekä suuria että pieniä, aina kasvitaudeista sään ääri-ilmiöihin sekä henkilökohtaisiin valintoihin esimerkiksi ruoan, matkustamisen ja liikkumisen suhteen. Myös toiveikkuus tulevaisuuden ja muutoksen pitkäaikaisten seurausten osalta vaihteli keskustelijoiden joukossa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keskeiseksi teemaksi nousivat ilmastotoimiin kannustaminen, valintojen kunnioittaminen ja toimien väkisin runnomisen välttäminen. Sopeutuminen tulee nähdä myös positiivisena mahdollisuutena kasvattaa arvostusta jo olemassa olevista asioista sekä hyödyntää kekseliäisyyttä ja luovuutta navigoinnissa uuteen.

Osallistajat näkivätkin esimerkiksi ylikulutuksen lopettamisen ja terveellisempien elämäntapojen edistämisen keskeisenä muutoksen välineenä. Niin ruoan kuin muunkin kulutuksen ilmasto- ja ympäristövaikutuksia ei tule ulkoistaa kolmansiin maihin. Yleensäkin tarvitaan kokonaisvaltaisempaa otetta tekemiseen ja toimintaan - ilmastonmuutos on kasvihuonekaasupäästöjä laajempi asia ja vaatii koko kestävä kehityksen viitekehyksen ymmärtämistä.

Yksimielisyyden sijaan meidän tulee tavoitella yhdessä tekemistä ja eri näkemysten kunnioittamista

Nuorten keskustelu osoitti, että suomalaiseen yhteiskuntaan mahtuu moniäänistä keskustelua tulevaisuudesta. Kaikesta emme tule olemaan samaa mieltä, mutta yhdessä voimme silti tehdä asioita ja edistää ilmastokestävämpiä tapoja toimia. Se nähdään itse asiassa ainoana tapana toteuttaa ilmastotavoitteiden vaatima muutos reilusti. Tavoite vaatii kuitenkin entistä kunnianhimoisia ja konkreettisempia ehdotuksia. Lisäksi tarvitaan läpinäkyvyyttä ja selkeämpiä määritelmiä sille, mitä tarkoitamme kestäväällä maa- ja metsätaloudella ja tarkoitushakuisesta vastakkainasettelusta luopumista.